

06.10.2011

43. Przegląd Zespołów Kolędniczych i Obrzędowych "Żywieckie Gody"

autor: Zbyszek Hojny

Najstarszy i największy konkurs grup kolędniczych z terenu Beskidu Żywieckiego i Beskidu Śląskiego. Kolędnicy występujący na scenie (z gwiazdą, z turoniem, herody, wieszownicy...) rywalizują w Żywcu, plenerowi przebierańcy (dziady noworoczne) walczą o nagrody w Milówce. Wiele imprez towarzyszących, m.in. konkursy trzaskania z bata, potańcówka dziadowska, degustacja potraw regionalnych, kuligi. Głównymi organizatorami są Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej, Miejskie Centrum Kultury w Żywcu i Gminny Ośrodek Kultury w Milówce.

Głównym celem organizatorów Żywieckich Godów jest kultywowanie i popularyzowanie ludowych obrzędów i tradycji na terenie Beskidu Śląskiego i Żywieckiego, związanych z okresem od początku grudnia poprzez Święta Bożego Narodzenia, zwyczajnie Nowego Roku do końca Mięsopestu. Równocześnie dzięki imprezie i towarzyszącym jej działaniom znacznie wzbogacona zostaje oferta kulturalna Żywca i Milówki w okresie ferii zimowych.

Żywieckie Gody organizowane są corocznie od 43 lat. Na program imprezy składa się kilkanaście koncertów i prezentacji w salach widowiskowych i plenerze oraz wiele imprez towarzyszących (wystawy, warsztaty sztuki ludowej, wieczory wspomnień, projekcje filmowe, degustacje potraw regionalnych, kuligi, zabawy na śniegu, potańcówki dziadowskie...). Główna uwaga skupia się na dwóch konkursach – na scenie i w plenerze. W sali prezentują się grupy kolędnicze i obrzędowe, które zgodnie z tradycją były przyjmowane w izbie. Są to grupy złożone z dzieci i dorosłych kolędujące z gwiazdą, kozą, turoniem, szopką, pastuszki, także szlachcice, trzej królowie... Oprócz małych grup w odrębnej kategorii występują zespoły przedstawiające inscenizacje obrzędów, jak na przykład mikołaje z Beskidzkiej Trójwsi. Konkurs plenerowych grup obrzędowych (tzw. dziadów) oraz konkurs trzaskania z bata odbywają się tradycyjnie w Milówce. To najbardziej barwna i efektowna część Godów, służąca podtrzymaniu archaicznego sposobu kolędowania, występującego tylko na Żywiecczyźnie, w górnym biegu Soły. W ostatnich latach występuje zwykle ok. 15 grup, złożonych z pół tysiąca przebierańców. To rzadka okazja, by zobaczyć w akcji niezwykle postaci wyczarowane wyłącznie na powitanie nowego roku w góralskich wioskach w okolicach Milówki, Węgierskiej Górki i Rajczy: kolorowe konie, przerażające diabły, żywotne niedźwiedzie, tajemnicze macidule...

W czasie Godów korowód przebierańców przechodzi także ulicami Żywca, najlepsze i najciekawsze grupy kolędników występujących w izbie można natomiast zobaczyć w czasie koncertu laureatów w Miejskim Centrum Kultury.